

Asia: VN/25768/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnokseen liikennepalvelun ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (taksit)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa taksisääntelyn muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta. Kauppakamari yhtyy Keskuskauppakamarin luonnoksesta antamaan lausuntoon ja esittää lisäksi lausuntonaan seuraavaa:

1. Huomiot esityksen nykytilan arviointia koskevasta luvusta 2

Liikennepalvelulaki vapautti taksialan pitkään kestäneestä tiukasta sääntelystä vaihteittain vuosina 2018 ja 2019. Kysymyksessä oli todella merkittävä muutos sekä alan toimijoille että asiakkaille. Taksialan sääntelyä vähentämällä haluttiin mm. edistää liikenteen digitalisaatiota sekä mahdollistaa liiketoiminnan kehittäminen ja kasvattaminen. Muutos ei sujunut aivan kivuttomasti, minkä vuoksi jo 2020-luvun alussa toteutettiin ns. taksisääntelyn korjaussarja.

Taksisääntelyn muutoshankkeen pontimena on Petteri Orpon hallitusohjelma, jonka mukaan tavoitteena on vahvistaa kuluttajien luottamusta taksiliikenteeseen, edistää taksien saatavuutta, huomioida eri asiakasryhmät koko maassa sekä tehostaa taksiliikenteen valvontaa ja kitkeä harmaata taloutta. Kauppakamari pitää luottamuksen palauttamista taksiliikenteeseen ja harmaan talouden kitkemistä lakiuudistuksen tärkeimpinä tavoitteina.

Lakiluonnoksessa on kattavasti kuvattu taksitoiminnan epäkohtia. Vaikka taksialaa ja vakiintuneita käytäntöjä syvällisesti muuttanut lakiuudistus on vielä suhteellisen tuore ja uuteen tilanteeseen totuttautuminen sekä alan toimijoilla että asiakkailta kesken, on ilmenneisiin epäkohtiin tarpeen puuttua jo nyt.

2. Huomiot taksiliikenneluvan myöntämisen edellytyksiä koskevista ehdotuksista ja niiden perusteluista

Kauppakamari pitää hyvämaineisuuden arviointiin liittyvää, liikenneluvan myöntämisen edellytyksiin esitettyä tiukennusta tarpeellisenä ja palveluiden luotettavuutta lisäävänä. Niin ikään on tarpeen laajentaa mahdollisuutta puuttua koesuorituksissa havaittuun vilppiin.

3. Huomiot taksien tunnistamista, valvontaa ja hinnoittelua koskevista ehdotuksista ja niiden perusteluista

Liikennepalvelulain voimaantulon ja ns. korjaussarjan jälkeen saadut kokemukset osoittavat, että taksipalveluiden luotettavuuden palauttaminen edellyttää selkeitä parannuksia mm. taksien tunnistamiseen ja valvontaan.

Esityksen mukaan taksiliikenneluvan haltijan olisi jatkossa rekisteröitävä taksina käytettävä ajoneuvo yksinomaiseen hallintaansa ja liitettävä ajoneuvo rekisterissä liikennelupa- ja ajoneuvorekisteriin. Muutoksella pyritään vähentämään harmaan talouden riskiä ja helpottamaan valvontaa. Kauppakamari pitää esitystä hyvänä.

Tällä hetkellä taksiautossa on käytettävä mittauslaitelaitin mukaista taksamittaria tai muuta laitetta tai järjestelmää, joka luotettavasti kerää jokaisesta taksimatkasta sähköisessä muodossa lain vaatimat tiedot. Kauppakamari pitää teknologianeutraalia sääntelyä taksialan kehittymisen, kilpailun edistämisen ja taksien saatavuuden kannalta parhaimpana vaihtoehtona, mutta nykyiset vaihtoehtoiset järjestelmät eivät luotettavuudessa yllä taksamittarin kanssa samalle tasolle.

Vaikka taksamittarillakaan ei täysin aukottomasti kyetä seuraamaan ja rekisteröimään taksiajoja, kannattaa Kauppakamari valvonnan tehostamiseksi taksamittarin säätämistä pakolliseksi esitetyllä tavalla. Jatkossa tulee kuitenkin vaikuttaa siihen, että taksamittareita säätelevä ja vaihtoehtoja rajoittava EU:n mittauslaitedirektiivi muutettaisiin järjestelmien kehittämistä ja teknologianeutraaliutta edistävään suuntaan. Tulevaisuuden tavoitteena tulee olla nykyistä taksamittaria kevyempien, mutta luotettavien järjestelmien salliminen.

Kauppakamari kannattaa myös esitystä taksiautoissa käytettävästä värillisestä rekisterikilvestä. Muiden ajoneuvojen rekisterikilvistä poikkeava, viranomaisen luovuttama rekisterikilpi olisi omiaan sekä helpottamaan taksiliikenteen valvontaa että lisäämään asiakkaiden luottamusta taksipalveluihin.

4. Huomiot taksikuljettajan ajoluvan myöntämisen edellytyksiä koskevista ehdotuksista ja niiden perusteluista

Kauppakamari pitää taksikuljettajan aiempiin rikoksiin liittyvää, ajoluvan myöntämisen edellytyksiin esitettyä tiukennusta tarpeellisenä ja palveluiden luotettavuutta lisäävänä.

Tällä hetkellä taksikuljettajan koulutus ei ole ajoluvan saamisen edellytys, ja alalla arvioidaankin olevan kuljettajia, jotka eivät ole saaneet mitään taksikuljettajan ammattiin liittyvää koulutusta. Lisäksi välityskeskusten ja taksiyritysten tarjoaman koulutuksen sisältö ja taso vaihtelevat. Taksipalveluiden laadun parantamiseksi ja kuluttajien luottamuksen lisäämiseksi Kauppakamari kannattaa taksikuljettajan koulutuksen palauttamista ajoluvan saamisen edellytykseksi.

5. Huomiot esityksen vaikutusten arviointia koskevasta luvusta 4.2

Liikennepalvelulailla oli metropolialueen näkökulmasta monia positiivisia vaikutuksia, kuten mm. taksipalveluiden tarjonnan lisääntyminen ja moninaistuminen. Toisaalta samalla kilpailutilanne vinoutui ja palveluiden luotettavuus kärsi. Kauppakamarin perusarvoihin kuuluu vapaa kilpailu, mutta kilpailun edellytysten tulee olla kaikille toimijoille samat. Ihannetilanteessa yritystoimintaa säännellään mahdollisimman kevyesti, mutta ainakin taksimarkkinoiden tapauksessa sääntelyn osittainen lisääminen näyttää useastakin syystä osoittautuneen tarpeelliseksi.

Esitetyt lainmuutokset tulevat ainakin jossain määrin lisäämään alalle tulon kynnystä ja kustannuksia sekä vähentämään taksitoiminnan joustavuutta. Kauppakamari pitää negatiivisia vaikutuksia kuitenkin maltillisina verrattuna saavutettaviin etuihin, kuten kilpailutilanteen tasapainottumiseen, harmaan talouden vähentämiseen ja kuluttajien luottamuksen palauttamiseen.

Huomionne esityksen nykytilan arviointia koskevasta luvusta 2

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Huomionne taksiliikenneluvan myöntämisen edellytyksiä koskevista ehdotuksista ja niiden perusteluista

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Pasuri Tiina
Helsingin seudun kauppakamari